

tægterne regulerede — og mange andre forskellige Forhold ordnede paa hensigtsmæssig Maade. Derfor gaar Forslaget da ud paa, at man skal inddrage i Statskassen de forskellige Indtægter, som nu er tillagte Præsteskaldene og særlig da Tienden, Smaa-redslerne og det Bederlag, som skal ydes for afstaaet Ejendom. Det er nu noget, som jeg slet ikke er bange for at faa ind i Statskassen. Jeg deler ikke den Frygt, som det ærede Medlem for Berteminde (M. Andersen) havde. Han havde i Grunden en Frygt for at faa et Fond eller at faa det ind i Statskassen; det er jo det samme; han vilde have, at det skulde ligge hjemme i Kommunerne, det var det sikreste. Naa, det har jeg hørt for af det ærede Medlem; jeg ved, han er af dem, der af og til male Fanden lidt sort paa Bæggen; men vi ere ikke forskrækkede, jeg tror ikke, man behøver at være det; jeg tror i det Hele, at disse Midler godt kunne være sikre i Statskassen ligesom andre Statsmidler. Jeg er heller ikke enig med det ærede Medlem fra Vejle (Falkenstjerne), der talte om Kærlighedsbudet, det Baand, som forbandt Præst og Menighed. Det Baand hører jo nu til noget af det svageste. Naar jeg gaar hen og betaler Tiende, betaler jeg den affurat, som jeg betaler en Skræderregning. Der er andre, der sige, at det er værre, og at det er som om de betale en Skræderregning for en Frakke, der ikke passer til Kroppen. Jeg tror ikke, at der er nogen, der ser det forbindende i, at man skal hen til Præsten for at betale Tiende. Rigtig nok faar man den Dag en Bid Brød og en Kop Kaffe o. s. v., men jeg har rigtig nok ikke mærket, at det er noget, der er særlig tiltalende; jeg tror nok, at man helst vil være fri for at komme med Tiende til Præsten. Jeg kan ikke se, hvorfor Præsten snarere skal staa i et Kærlighedsforhold til Menigheden, naar han faar Tiende fra os, end naar han faar Pengene ad anden Vej gennem Statskassen. Den Kærlighed maatte da være noget materiel hos dette Samfund af Mennesker, og det har man ikke villet bestynde Præsterne for, saa jeg er aldeles ikke bange for at faa det centraliserende i dette Forhold ordnet, saa at man altsaa fik det ind i Statskassen. Der er nu Ting, som man efter Forslaget ikke mener, der skal gives Bederlag for, deriblandt Offer og Accidenser. Herom vil jeg sige, at det har altid og fra alle Sider her i Tinget været Meningen; saa det undrede mig lidt, at den højtærede Minister mente, at der her skulde gives Bederlag. Muligvis haabede den højtærede Minister, at det kunde ske med Tiden, at der ogsaa

kunde gøres noget paa dette Omraade; men her vil jeg gøre opmærksom paa, at fra alle Sider hører man stadig, at Ofret tager af i en temmelig betydelig Grad; der er flere og flere, der holde op med at ofre, og især blive de saakaldte Accidenser mindre og mindre. Nu ser man, at Præsterne komme til Amtsrådene og bede om Hjælp til at drive deres Ofre ind. Det hjælper ikke, at man sender Tiggerbreve, de saakaldte Offeredler, som jo høre til noget af det ubhyggeligste at modtage lige før de store Fester. Man lægger disse Sedler bort, mange ofre ikke, og der vil blive mange flere, efterhaanden som Forholdene udvikle sig. Jeg tror ganske vist, at den ærede Minister haaber, at dette Offervederlag skal blive større i Tidens Løb; men der vil han forregne sig betydeligt. Hvorfor man har vænnet sig til at sige, det kunde eftergives, ligger nærmest i, at Ofrene altid have været frivillige Gaver, og det er noget, som man senere har sagt, var en Ret. Ja, det er en af de Ulykker, man har haft over for Præsteskabet, at naar en Menighed har ydet nogle forskellige Arter af Ofre, Høstdage, Naturalier osv., har man Tid efter anden sagt: Det er en Ret, de skulde have, og saa har man faaet det slaaet fast. Jeg kunde have ønsket, at man med Hensyn til den Sag, jeg nu vil omtale, og som i Begyndelsen har haft samme Karakter af en frivillig Gave, var gaaet samme Vej og havde sagt, at den kunde have fulgt med blandt dem, der ikke skulde gives Bederlag for, det er Smaaaredslerne. Men det kunne vi tales ved om senere hen. I det hele taget tror jeg, at blandt de Ting, som her ere fremme, maa det blive noget, som man paa det bestemteste maa holde paa, at der skal gives Bederlag til Staten eller rettere, som jeg vil kalde det, og som jeg senere skal komme til at udvikle det, Kirkefonden.

Med Hensyn til Købstædernes Stilling til denne Sag tror jeg, at da der dog nu er Udsigt til, at vi ikke faa denne Sag til Ende i Aar, idet der skal gøres en hel Del Forarbejder, men ogsaa fordi der ikke er de bedste Udsigter efter de Meninger, der ere blevne udtalte, at det da var det rigtigste snarest muligt at faa denne Sag gennemtaent og muligvis ordnet samtidig, saa deri er jeg enig med det ærede Medlem for Ringkøbing Amts 1ste Valgkreds (S. C. Christensen), at vi nu burde se at faa Købstædernes Stilling i Henshold til denne Lov ordnet samtidig.

Jeg kommer nu til et Punkt, som jeg har taget forandret Stilling til fra før. I 1881—82 opgjorde man Indtægterne af Præsteembederne til med et rundt Tal 4½ Mill. Kr.; men disse Indtægter vil man nu